

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. M.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou, se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2018, č. j. OAM-168/ZA-ZA11-P15-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2019, č. j. 4 Az 37/2018 - 66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Ve shodě s žalovaným totiž dospěl k závěru, že stěžovatelova obava ze služby v ukrajinské armádě, resp. z důsledků spojených s nenastoupením výkonu vojenské služby, nepředstavují důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu ani § 14a odst. 2 téhož zákona. Městský soud rovněž uzavřel, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, opatřil si vhodné a aktuální podklady, z nichž vycházel, přičemž

přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, při posouzení věci postupoval v souladu se zákony a napadené rozhodnutí řádně odůvodnil. Žalovaný nepochybil ani tím, že do českého jazyka nepřeložil a blíže se nezabýval dokumenty předloženými žalobcem, neboť to považoval za nadbytečné a ne hospodárné. Postup žalovaného ve správním řízení ani napadené rozhodnutí tedy městský soud neshledal vadnými.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek, jakož i napadené rozhodnutí, zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti především nesouhlasí se závěry žalovaného a městského soudu, že jeho obava z povolání k výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě, resp. obava z následků způsobených nenastoupením k výkonu vojenské služby, a obava z návratu na Ukrajinu, kde probíhá ozbrojený konflikt, nepředstavují důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, ani ve formě doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona.

[6] Stěžovatel městskému soudu dále vytýká, že odůvodnění napadeného rozsudku je rozporné a jeho závěry nepodložené a řádně neodůvodněné. Konkrétně stěžovatel poukazuje na to, že se městský soud dostatečně nevypořádal s argumentací ohledně jeho předchozího působení v armádě. Stěžovatel rovněž zdůrazňuje, že žalovaný ani městský soud nepřihlédl k důkazům, které stěžovatel na podporu svých tvrzení předložil (vojenská knížka či doklady o vzdělání).

[7] Stěžovatel také namítá, že žalovaný nezjistil všechny relevantní skutečnosti a okolnosti nutné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, a to jak ve vztahu k možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tak i ve vztahu k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a téhož zákona. Nemohl tudíž tuto žádost řádně posoudit. Stěžovatel má zejména za to, že žalovaný nevycházel z aktuálních a přílehlavých zpráv týkajících se země jeho původu. V žádné ze zpráv, které vzal žalovaný za podklad napadeného rozhodnutí, se neobjevují informace o tom, zda se osoby v obdobném postavení jako stěžovatel (tj. z hlediska náboženského, národnostního a profesního) stávají terčem útoků, výhrůžek, či pronásledování, a zda jim stát poskytuje účinnou ochranu, popřípadě jakou; žalovaný tedy v posuzované věci nezohledňoval konkrétní postavení a osobní situaci stěžovatele. Žalovaný podle stěžovatele pochybil i tím, že stěžovateli nepoložil v rámci pohovorů k jeho tvrzením ohledně arménské národnosti, praktikování náboženství a pastorské činnosti a vojenské minulosti otázky, které by mu umožnily dostatečně konkrétně zjistit skutkový stav. Stěžovatel rovněž žalovanému vytýká, že ani materiály, z nichž vycházel při posuzování závažnosti bezpečnostní situace na Ukrajině, nejsou aktuální. Poukázal přitom na to, že žalovaný měl přihlédnout k materiálům, které stěžovatel v průběhu správního řízení předložil a konfrontovat je s informacemi, které shromáždil právě žalovaný.

IV.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Napadené rozhodnutí považuje za správné, dostatečně se v něm zabýval všemi

pokračování

skutečnostmi sdělenými stěžovatelem v průběhu správního řízení, kterými odůvodnil svou žádost o mezinárodní ochranu, a podrobně, dostatečně jasně, srozumitelně a v souladu s platným právem tuto žádost vyhodnotil. Podle žalovaného je v souladu s právními předpisy i napadený rozsudek.

[9] K obavě stěžovatele, že mu z důvodu nenastoupení výkonu vojenské služby hrozí pronásledování, žalovaný uvedl, že podle ukrajinského práva je za nenastoupení výkonu vojenské služby možné stíhat pouze osobu, která převzala povolávací rozkaz; stěžovatel však povolávací rozkaz nepřevzal. Ke stěžovatelovým vojenským zkušenostem žalovaný dodal, že i kdyby byl stěžovatel do ozbrojených sil povolán, nebyl by poslán do zóny ATO, neboť zde působí pouze vojáci z povolání a dobrovolníci. Žalovaný také nepřisvědčil námitce stěžovatele, že v napadeném rozhodnutí nevzal v potaz jeho národnost a náboženské přesvědčení; stěžovatel totiž ve správním řízení vůbec neuvedl, že z těchto důvodů se obává, že by výkon vojenské služby mohl být vůči němu z těchto důvodů uplatňován diskriminačně. Na Ukrajině nadto existuje možnost náhradní vojenské služby, které by stěžovatel v případě povolání do služby mohl využít. Nakonec k námitce stěžovatele týkající se obavy o jeho život z důvodu návratu na Ukrajinu, kde probíhá ozbrojený konflikt, žalovaný uvedl, že ozbrojeným konfliktem jsou na Ukrajině zasaženy pouze dvě oblasti, a to Doněcká a Luhanská. Stěžovateli, který naposledy na Ukrajině pobýval v Kyjevě, tedy v oblasti konfliktem nezasažené, tudíž nehrozí bezprostřední nebezpečí.

V.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[11] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. V zájmu stěžovatele bylo, aby v kasační stížnosti uvedl konkrétní důvody, na základě nichž bylo možno na podstatný přesah jeho vlastních zájmů usoudit. Stěžovatel však ve prospěch přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu netvrdil ničeho a Nejvyšší správní soud nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[12] Nejvyšší správní soud ověřil, že městský soud v napadeném rozsudku výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, věcně a srozumitelně se vypořádal se všemi uplatněnými žalobními námitkami a dostatečně své závěry odůvodnil. Na půdorysu důvodů stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany (obavy z pronásledování, kterým je podle stěžovatele nástup do armády a nasazení do válečných operací na Ukrajině, probíhající ozbrojený konflikt na Ukrajině) se vyjádřil k tvrzenému

porušení správního řádu žalovaným (konkrétně k porušení § 2, § 3, § 50, § 52 a § 68 odst. 3 uvedeného zákona). Zabýval se stěžovatelem tvrzenou obavou z nástupu do armády ať již jako předpokladu pro udělení azylu [§ 12 písm. a) a b) zákona o azylu], nebo jako předpokladu pro udělení doplňkové ochrany [§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Zhodnotil i možnost, s ohledem na ozbrojený konflikt probíhající na Ukrajině, udělit stěžovateli doplňkovou ochranu též podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zohlednil přitom výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace, vyjádřil se i ke zjištěním, jež žalovaný učinil ve správním řízení na základě jednotlivých podkladů ohledně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině a zjištěné skutečnosti podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající, hmotněprávní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci.

[13] Pochybení městského soudu nelze bez dalšího spatřovat ani v tom, že v některých otázkách (existence ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny a s tím spojené nebezpečí vážné újmy spočívající v hrozbě vystavení významnému individuálnímu ohrožení na životě v důsledku svévolného násilí během ozbrojeného konfliktu) přisvědčil žalovanému. Je-li napadené rozhodnutí řádně odůvodněno, je takový postup v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130). Nejinak tomu bylo i v souzeném případě. Nadto městský soud, pokud přisvědčil závěrům žalovaného, současně doplnil i své vlastní úvahy týkající se stěžovatelem předestřených sporných otázek, na nichž založil svoji žalobní argumentaci.

[14] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že důvodem stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jenž uvedl ve správním řízení, byla obava z výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě a snaha legalizovat si pobyt na území České republiky, aby sem mohl pozvat svého syna a tím zamezit jeho případnému povolání k výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě. Teprve následně v řízení o žalobě stěžovatel začal tvrzení o probíhajícím ozbrojeném konfliktu a obavě z nástupu do vojenské služby spojovat též se svým náboženským a morálním přesvědčením, jež je v rozporu s jeho aktivním zapojením do probíhajícího válečného konfliktu. Tyto doplněné důvody nakonec znovu rozvinul v kasační stížnosti a poukazoval na pochybení žalovaného i městského soudu v tom, že nezohlednili jednak jeho vojenskou minulost, pro niž je v intenzivním hledáčku armádních složek státu a také jeho arménskou národnost, s níž nově spojuje diskriminační uplatňování výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě.

[15] Posledně uvedená argumentace (vojenská minulost, arménská národnost) má podle stěžovatele opodstatňovat udělení mezinárodní ochrany především ve formě azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Tyto námitky však stěžovatel prvně zmiňuje teprve v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud je proto nemůže nyní posuzovat. Jedná se o námitky nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovateli nic nebránilo je uplatnit již v žalobě, přesto tak neučinil a svoji pozornost v žalobě upřel k jiným tvrzením (obava z výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě a z nenastoupení do vojenské služby, probíhající ozbrojený konflikt).

[16] Obdobný závěr o nepřípustnosti kasační námitky podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je třeba učinit i ohledně stěžovatelova nového tvrzení týkajícího se nedostatku materiálů o zemi

pokračování

původu, které stěžovatel nyní shledává neaktuálními. Ani tuto námitku dříve nevznášel. Městský soud však i tak v napadeném rozsudku této otázce věnoval pozornost, a dovedl, že zprávy o zemi původu, jež byly podkladem úvah žalovaného, jsou dostatečně aktuální, objektivní a pocházejí z nezávislých zdrojů a jsou dostatečným podkladem pro zjištění skutečného stavu věci (srov. odst. 20. napadeného rozsudku). S tím souhlasí i Nejvyšší správní soud.

[17] Lze tak pouze pro upřesnění poukázat na závěr, jenž k otázce zastaralých či neaktuálních podkladů vyjádřil Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55. Podle něj *„zastaralost zpráv o zemi původu nelze posuzovat (...) pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové zprávy uplynul určitý čas. Zastaralá je taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila.“*

[18] Nejvyšší správní soud dále nad rámec potřebného dodává, že žalovaný, stejně jako městský soud, nepřehlédli ani podklady předložené ve správním řízení stěžovatelem (doklady o vzdělání a vojenská knížka), avšak shodně neshledali jejich relevanci z pohledu posouzení předpokladů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Svůj postup odůvodnili a Nejvyšší správní soud neshledal v takovém postupu pochybení.

[19] Stěžovatel argumentaci uplatněnou v kasační stížnosti týkající se neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 téhož zákona zakládá na obavě z povolání k výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě, resp. obavě z následků způsobených nenastoupením výkonu vojenské služby, a obavě z probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Je na místě zde odkázat zejména na rozsudek kasačního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, v němž se tento soud vyjádřil k obdobným námitkám, jež nastoluje stěžovatel i nyní.

[20] K tomu lze dále doplnit, že otázkou obav z odvedení do armády obecně, jakož i ve vztahu k aktuální situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud zabýval mnohokrát (viz např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2 Azs 67/2016 - 24, ze dne 26. 10. 2016, č. j. 10 Azs 175/2016 - 26, nebo ze dne 25. 1. 2017, č. j. 6 Azs 263/2016 - 30). V žádném z těchto případů neshledal tuto obavu obecně jako azylově relevantní. Shodně je tomu i ve stěžovatelově případě. Nadto v případě posouzení předpokladů pro udělení doplňkové ochrany musí být tvrzená skutečnost o hrozbě nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, již se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, ze strany žadatele prokázána v intencích „reálného nebezpečí“ mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, nebo ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58). To ve stěžovatelově věci nebylo splněno.

[21] Judikatura Nejvyššího správního soudu již dříve zaujala stanovisko i k otázce vnitrostátního ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, a to například v rozsudku ze dne 9. 5. 2016, č. j. 4 Azs 89/2018 - 27, v rozsudku ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 295/2015 - 37 nebo v usnesení ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 - 23, jejichž závěry jsou beze

zbytku použitelné i nyní. V souzené věci je také významné, že stěžovatel v zemi původu bydlel v Kyjevě, tedy v místě, které se nachází mimo ozbrojeným konfliktem zasažené dvě oblasti (Luhanskou a Doněckou oblast). Ve shodě s odkazovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu se v napadeném rozsudku vyjádřil i městský soud.

[22] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, městský soud se nedopustil ani judikturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelovy námitky.

VI.

[23] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3, větou první, s. ř. s., ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[25] Stěžovateli byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 4 Azs 117/2019 - 22, ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyní Mgr. Gabriela Kopuleťá, advokátka. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona platí v takovém případě její hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovené zástupkyni stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby ve výši 3.100 Kč spočívající v převzetí věci a poradě s klientem a sepsu doplnění kasační stížnosti, a to podle § 7 bod 5., podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Nejvyšší správní soud dále přiznal zástupkyni stěžovatele paušální náhradu hotových výdajů v celkové výši 600 Kč (2 x 300 Kč) související s výše uvedenými úkony právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovená zástupkyně uvedla, že není plátkyní daně z přidané hodnoty. Zástupkyni stěžovatele se tedy přiznává odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti v celkové výši 6.800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu